

MAJANDUS- JA
KOMMUNIKATSIOONI-
MINISTEERIUM

KÄSKKIRI

31.12.2025 nr 127

Turismi tegevuskava 2026–2029

Majandus- ja tööstusministri 17. veebruari 2025. a käskkirjaga nr 15 „Turismi pikk vaade 2025–2035“ kinnitatud lisa 1 „Turismi pikk vaade 2025–2035“ elluviimiseks kinnitan „Turismi tegevuskava 2026–2029“ (lisatud).

(allkirjastatud digitaalselt)
Erkki Keldo
majandus- ja tööstusminister

Turismi tegevuskava 2026–2029

Sisukord

Sissejuhatus	3
1 Visioon ja eesmärk.....	4
2 Eesmärgi täitmiseks ja tulemuste saavutamiseks vajalikud tegevused	5
3 Tegevuste elluviimine ja tulemuste seiramine	30
4 Eelarve prognoos	30
5 Kaasamine	31

Dokumendis on kasutatud lühendeid järgmises tähenduses:

1. DMO – turismisihtkoha juhtimisorganisatsioon
2. EHRL – Eesti Hotellide ja Restoranide Liit
3. EIS – Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus
4. EKB – Eesti Konverentsibüroo
5. ELTÜ – Eesti Loodusturismi Ühing
6. EMTA – Maksu- ja Tolliamet
7. HTM – Haridus- ja Teadusministeerium
8. JDM – Justiits- ja Digiministeerium
9. KLIM – Kliimaministeerium
10. KUM – Kultuuriministeerium
11. MKM – Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
12. PPA – Politsei- ja Piirivalveamet
13. RAM – Rahandusministeerium
14. REM – Regionaal- ja Põllumajandusministeerium
15. RMK – Riigimetsa Majandamise Keskus
16. SIM – Siseministeerium
17. TTJA – Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet
18. VÄM – Välisministeerium

Sissejuhatus

Turism on Eestile oluline majandusvaldkond, mille osakaal sisemajanduse kogutoodangust oli 2023. aastal koos kaudsete mõjudega ligikaudu 7 protsenti¹ ning moodustas olulise osa teenuste ekspordist. Turism avaldab suurt majanduslikku mõju ka teistele sektoritele, see kujundab Eesti kuvandit välismaal ja aitab hoida transpordiühendusi teiste riikidega, tasakaalustab regionaalset arengut ja pakub töökohti, mis on paljudele esimeseks võimaluseks tööturul alustada.

2025. aasta veebruaris kinnitas majandus- ja tööstusminister turismivaldkonda terviklikult käsitleva arengudokumendi Eesti turismi pika vaate 2025–2035² (edaspidi pikk vaade), mis määratleb turismivaldkonna visiooni, pikaajalised eesmärgid ja strateegilised tegevussuunad. Pikk vaade on katusdokumendiks turismivaldkonna nelja-aastaste strateegiate ehk tegevuskavade koostamisel.

See tegevuskava kirjeldab, mida tuleb teha perioodil 2026.–2029. a selleks, et saavutada pikas vaates seatud eesmärgid. Samuti on siin toodud, kes tegevuste elluviimise eest vastutab, kuidas tegevuste tulemuslikkust mõõta ning milline on rahaline vajadus kavandatud tegevuste elluviimiseks.

Tegevuskava valmis koostöös erasektoriga, ministeeriumide ja erinevate asutustega. Tegevuskava aitab ministeeriumidel, asutustel, DMOdel, ettevõtjate esindusorganisatsioonidel, ettevõtjatel ja teistel huvigruppidel planeerida ja prioriseerida oma ressursse, otsuseid ja tegevusi järgmise nelja aasta osas.

¹ 2023. aasta Eesti turismi regionaalse mõju analüüs. MKM, 31.12.2024. Turismi regionaalne mõju 2023. aastal.pdf

² Turismi pikk vaade 2025-2035. <https://www.mkm.ee/turism2035>.

1. Visioon ja eesmärk

Tegevuskava tugineb täielikult pika vaate visioonile, eesmärkidele ja tegevussuundadele. **Visioon** on, et Eesti on 2035. aastal ootustele vastavate turismitoodetega (tekstis nimetatud ka „turismiteenus“) tuntud, kestlik ja uuenduslik sihtkoht, turismi lisandväärtus on kahekordistunud. **Eesmärk** on tõsta tuntust Eesti eripära konkurentsieeliseks muutmise ja nutika turundamise abil ning jõuda selleni, et Eesti turismisektor on efektiivne, digitaalselt arenenud, kestlik ja külalislahke, pakkudes aastaringselt autentseid turismitooteid üle Eesti ning tagades nii kohalike elanike kui turistide kõrge rahulolu.³

Selleks, et saaksime 2035. aastal öelda, et oleme visioonini jõudnud ja püstitatud eesmärgi saavutanud, peab turismi lisandväärtus olema selleks ajaks kahekordistunud ning elanike ja välisküllastajate rahulolu kasvanud.⁴ Nende sihtideni jõudmiseks tuleb vahepeal saavutada mitmeid olulisi vahetulemusi. Aastateks 2026–2029 soovitud tulemused on kirjeldatud allolevas tabelis 2029. aasta sihttaseme veerus koos võrdlusega algtaseme ja pikaajaliste eesmärkidega.

Peamised mõõdikud	Pika vaate lähtetase 2023	Sihttase 2029	2035 sihttase	Selgitus
Turismi lisandväärtus, otsene ja kaudne mõju (Statistikaamet)	2 200 mln eurot	3 248 mln eurot	4 300 mln eurot	Määratletud samal meetodil nagu „Majanduspoliitika pikk plaan 2035“ mõõdikute arvutamiseks ⁵
Eesti elanike rahulolu turismiga	Puudub	Selgumisel	Selgumisel	Mõõdik on planeeritud sisustada 2025–2026 ja liita Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi kohalike elanike rahuoluküsitluse, mida viiakse läbi iga kahe aasta tagant, järgmisel korral 2026. aastal
Välisküllastajate rahulolu turismiteenustega Eestis (EIS, % välisturistidest, kes soovitaks sõpradel külastada Eestit)	73	73	75	Kuna mõõdiku praegune sihttase on juba kõrge, siis hüppelise kasvu asemel on hetkel eesmärk eelkõige olemasolevat kõrget taset hoida. Piiriuuring toimub strateegia perioodil ühel korral, s.o 2027. aastal.

³ Turismi pikk vaade 2025-2035, lisa 1 lk 5.

⁴ Turismi pikk vaade 2025-2035, lisa 1 lk 14.

⁵ [Majandusplaani](#) | [Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium](#). Lühidalt: Turismi lisandväärtus (otsene ja kaudne mõju) on turismi satelliitkonto metoodikal põhinev makromõõdik, mis näitab turismiga seotud ettevõtete poolt Eesti majandusele loodavat uut majanduslikku väärtust (kasum, tööjõukulu, amortisatsioon ja enamik riigi maksutulu), arvestades nii sise- kui välisturistide kulutustest tulenevat otsest ning tarneahelate kaudu avalduvat kaudset mõju. Tegevuskavas seatud eesmärk – turismi lisandväärtuse ligikaudu ühe miljardi euro suurune kasv nelja aastaga – põhineb prognoosil, milles on arvesse võetud turismiettevõtete käibe kasv, kõrgema lisandväärtusega segmentide (eelkõige äriturism) mahukasv ja nende eelistatud arendamine, turistide suurem keskmine kulutus ja pikem peatumisaeg ning muu hulgas ka eeldatav hinnataseme tõus.

Lisaks on pikast vaatest tulenevalt ka täpsemad väljundid ja nende mõõdikud eraldi viie tegevussuuna ehk nii-öelda iga tegevuste ploki kohta. Täpsemad tegevusplakkide väljundid, mõõdikud ja sihttasemed on välja toodud tegevuste peatükis.

Selleks, et kirjeldatud visiooni ja eesmärki täita, on pika vaate kohaselt vaja toetuda viiele tegevussambale ehk sisuliselt **tegutseda viies tegevussuunas**.⁶

Visioon: Eesti on 2035. aastal ootustele vastavate turismitoodetega tuntud, kestlik ja uuenduslik sihtkoht, turismi lisandväärtus on kahekordistunud				
Eesmärk: Turismi lisandväärtus, otsene ja kaudne mõju on 2029. aastal 3 248 mln eurot				
1. Eesti on aastaringselt atraktiivne turismisihtkoht	2. Sujuvad ja mitmekülgsed transpordi- ja digiühendused	3. Mitmekülgne, külalislahke ja elujõuline turism ka väljaspool tõmbekeskusi toetab kohaliku elu arengut, kaasates kohalikke kogukondi	4. Turism on stabiilne ja tulus ettevõtlusvaldkond ning heade töötingimustega mainekas karjääri võimalus töötajatele	5. Nutikas, uuenduslik ja kestlik turismisektor
Fookuses on äri-, toidu-, kultuuri-, pärand- ja loodusturismi toodete arendamine, turundamine ja toetamine.	Fookuses on uute ja sagedasemate otselendude saamine ning digiühenduste parandamine.	Fookuses on DMOde koostöö, mis toetab ettevõtjaid kohalike teenuste arendamisel ja digikanalites kättesaadavaks tegemisel, eesmärgiga suurendada piirkonna turismi lisandväärtust.	Fookuses on turismihariduse parandamine, turismialase regulatsiooni kordategemine ja lihtsustamine ning varimajandusega tegelemine.	Fookuses on turismisektori innovatsiooni, digitaliseerimise ja automatiseerimise toetamine, andmete parem kättesaadavus ning toidu tarneahela probleemide lahendamine.
Soovitud tulemus 2029: turismiteenuste eksport on kasvanud (1,86 miljardi pealt) 2,7 miljardi euron ja äriturismi osakaal suurenenud (23,3 protsendilt) 24,5 protsendini.	Soovitud tulemus 2029: lennuühendus on muutunud tihedamaks ning 65% VisitEstonia infosüsteemis olevatest turismiteenustest on reaalajas <i>online</i> -broneeritavad (varem 37%).	Soovitud tulemus 2029: ööbimiste osakaal väljaspool Tallinna on vähemalt 53%.	Soovitud tulemus 2029: lisandväärtus on kasvanud (21 839 eurot) 34 920 euron ja hõivatud isiku kohta.	Soovitud tulemus 2029: digivõimekus on suurenenud, investeeringud immateriaalsetesse põhivaradesse on kahekordistunud.
Suurimad soovitud muutused: juba toimiv sektoriülene koostöö muutub veel tihedamaks ja eesmärgipärasemaks – keskendume kõrgema lisandväärtusega turistide Eestisse toomisele, panustame senisest enam uute rahvusvaheliste ühenduste loomisesse ning arendame külastajatekonna digitaliseerimist ja uusi ärimudeleid				

2. Eesmärgi täitmiseks ja tulemuste saavutamiseks vajalikud tegevused

Püstitatud eesmärkide saavutamiseks, peavad panustama kõik turismiga seonduvad osapooled – nii riigiasutused kui ka ettevõtjad, erialaliidud ja teised organisatsioonid. **Tegevuskava perioodiks on kavandatud turundustegevused, ühenduvuse arendamine, tootearienduse toetamine, ettevõtjate arendustegevused** (ehk see, mida ettevõtjad ise teevad) ning **ettevõtluskeskkonna kujundamine** (ehk see, mida teeb riik).

Kõikide tegevuste puhul tuleb läbivalt keskenduda kehtlikkusele ja ligipääsetavusele ning hoida tasakaalu hooaegade ja piirkondade vahel. Sihtriikide turundustegevusi viiakse ellu andmepõhiselt

⁶ Sealsamas, lisa 1 lk 4 (ja põhjalikumalt lk 15-23).

ning sihtriike valitakse arvestades reisiteenuste eksporditulu, transpordiühenduste võimalusi, ööbimiste arvu madalhoojal ning regionaalsust ning turundustegevuste maksumust. Turundustegevustes kasutatakse nutikaid tehnoloogilisi lahendusi, mille abil mõistetakse külastaja ootusi juba enne nende saabumist. Välisurundustegevused lähtuvad sõnumistrateegiast „*Estonia. It's about time*“.

Lisaks tegevuskavas väljatoodud tegevustele, teeb EIS ja MKM ka muid turismi pika vaate ja tegevuskava rakendamise valguses vajalikke tegevusi, mis on nimetatud dokumentidest tuletatavad, näiteks EIS-i sihtturgude uuringud ning konverentsidelegaadi ja välisküllastajate piiriuuringu läbiviimine, mis annavad tegevuskava seireks olulise sisendi.

2.1. Tegevussammas nr 1: Eesti on aastaringselt atraktiivne turismisihtkoht

Selleks, et Eesti oleks aastaringselt atraktiivne turismisihtkoht, tuleb arendada rahvusvahelistele ootustele vastavat ja kõrgema lisandväärtusega turismipakkumist ning kasutada nutikat turundust. Samuti on oluline pikendada küllastuste kestust, vähendada hooajalisust ja suurendada turismitulusid.

Fookuses on äri-, toidu-, kultuuri- ja loodusturismi toodete arendamine, turundamine ja toetamine, mille tulemusel on turismiteenuste eksport kasvanud 2,7 miljardi euron aastaks 2029 ning äriturismi osakaal suurenenud 24,5 protsendini.

Perioodi 2026–2029 tegevuste tulemusena ööbivad välisuristid siin varasemast enam tööreisi eesmärgil ehk äriturismi osakaal suureneb, välisriikide elanike kulutused Eestis ja maksed Eesti transpordiettevõtetele suurenevad ning turismi hooajalisus langeb:

	Selgitus	Pika vaate lähtetase 2023	Sihttase 2029	Pika vaate sihttase 2035
Äriturismi osakaal (Statistikaamet)	Näitab, kui palju turistide ööbimisi on seotud tööreisi eesmärgiga	23,3%	24,5%	27%
Turismiteenuste eksport (Statistikaamet)	Näitab, kui suured olid välisriikide elanike kulutused Eestis ning kui palju nad tegid makseid Eesti transpordiettevõtetele	1859 mln eurot	2 700 mln eurot	3 900 mln eurot
Turismi hooajalisus (Statistikaamet)	Kolme kõige suurema majutusasutustes veedetud ööde arvuga kuu ööde arvu kogusumma suhe aasta majutusasutustes veedetud ööde arvu kogusummasse	37%	36,5%	35%

Esimese samba väljundeid toetavad tegevused:

Nr	Tegevuse liik	Tegevus	Vastutaja(d)	Kaastäitja(d)	Väljundmõõdik (31.12.2029. a seisuga, kui ei ole teistmoodi öeldud)
1.	Tootearendus ja ettevõtlus	Alustame ettevalmistusi rahvusvahelisele nõudlusele vastava multifunktsionaalse suurürituste hoone rajamiseks	KUM	MKM, ettevõtjad	On alustatud ettevalmistusi sündmusturismi vajadustele vastava piisava suuruse ja funktsionaalsusega kultuuri- ja spordisündmuste halli rajamiseks, mis sobib muu hulgas ka rahvusvahelisel tasandil konverentside korraldamiseks. Suurürituste hoone rajamise äriplaani eelanalüüs ja asukoha analüüs on valmis 2026. a lõpuks. Halli rahastamiseks on muudetud muu hulgas hasartmängumaksu seadust ja loodud riiklikult tähtsate spordiobjektide toetamise fond Eesti Kultuurkapitali juurde.
2.	Tootearendus ja ettevõtlus	Käivitame Tallinna Linnahalli arendamise rahvusvaheliseks kontserdi- ja konverentsikeskuseks, töötades välja ruumilise ja finantsmudeli ning alustades etapiviisilist elluviimist	Tallinna linn ja ettevõtjad		Koostöös erasektoriga on leitud lahendus rahvusvahelise konverentsikeskuse rajamise küsimusele ning linnahalli rekonstrueerimine on ehitusetapina käivitatud.
3.	Tootearendus, ettevõtluskeskkond	Jätkame rahvusvaheliste konverentside korraldusõiguse taotlemise programmi rakendamist, mille eesmärk on rahvusvaheliste konverentside Eestisse toomine (näiteks tutvustusmaterjalide koostamise, korraldusõiguse taotlemiseks konverentsil	EKB, EIS	MKM	Rahvusvahelise Kongresside ja Konverentside Assotsiatsiooni ICCA edetabelis on Eesti 42. kohal (2024. 44. kohal)

		osalemise ja kohavaatluse kulude katmist)			
4.	Ettevõtlus	Jätkame kõrge lisandväärtusega toodete (kultuuri-, pärand-, loodus-, äri ja toiduturismi tooted) arendamist välisküllastajate ootustele vastavaks, st eelkõige pakume tooteid parema kvaliteediga ja ka madalhooajal, et suurendada lisandväärtust ja turismitulu	Ettevõtjad	EIS, KUM, DMOd, ettevõtjate esindusorganisatsioonid	Välisküllastajate soovitusindeks on 73 (baastase on 73 2024. aastal). Ööbimiste osakaal kevad-, sügis- ja talvekuudel on kasvanud 65%ni (võrdluseks 63% 2023. ja 2024. aastal)
5.	Turundus	Jätkame turundustegevustega. Turundame Eestit eelkõige kui äri-, loodus-, kultuuri-, pärand- ja toidu reisisihtkohta ajakohaste sõnumitega, sh teeme kampaaniaid, kontaktüritusi, suhtekorraldust ja kommunikatsiooni. Sihtturgude ja sihtrühmade spetsiifikast lähtuvalt jätkame ka teiste valdkondade turundamist, nagu nt tervise- ja heaoluning atraktsiooniturism	EIS	DMOd, ettevõtjad, ettevõtjate esindusorganisatsioonid, VÄM	Peamiste sihtturgude (15) reisiteenuste eksport on kasvanud aastaks 2029 1,5 miljardi euronit (2024 oli 1,19 miljardit eurot). 2029. aastal on rahvusvaheliste meediakajastuste arv 1500 ja ulatus 700 miljonit (2024. vastavalt 1200 ja 620)

6.	Turundus	Turundame Eestit varasemast enam rahvusvaheliste konverentside ja korporatiivürituste sihtkohana	EIS	EKB, DMOd, ettevõtjad, VÄM	Välisturistide tööreiside ööbimiste osakaal kõikidest välisturistide ööbimistest majutusettevõtetes 2029. aastal 24,5% (võrdluseks baastase 2023. aastal 22,6%)
7.	Turundus	Jätkame turismi B2B müügiedendustegevusi sihtturgudel ja jagame Eesti kohta infot turismiprofessionaalidele kontaktüritustel	EIS	DMOd, ettevõtjad, ettevõtjate esindusorganisatsioonid, VÄM	500 lisandunud ja/või täiendatud toodet Eesti kui reisisihi kohta välisurgude reisikorraldajate tooteportfellis ning 2500 informeeritud edasimüüjat. 2024. a lähtetase 100 uut toodet ja 500 informeeritud edasimüüjat aastas.
8.	Tootearendus	Uurime täiendavaid rahastamise vajadusi ja võimalusi teiste oluliste turismivaldkondade (nt atraktsiooniturismi) arendusele kaasaaitamiseks ning turundustegevuste tegemiseks tänasest suuremas mahus	MKM		Rahastuse vajadus ja saamise võimalused on selgunud.
9.	Turundus, ettevõtluskeskkond	Viime ellu diginomaadi viisa strateegias kavandatud tegevused, et tuua Eestisse rohkem rahvusvahelisi kaugtöötajaid	EIS	MKM, PPA, SIM, VÄM	Eestis on aastaks 2027 rohkem diginomaade, täpsem tulem ja mõõdikud on kirjas diginomaadi viisa strateegias (valmib 2025. a detsembris)
10.	Tootearendus	Jätkame suure välisosalejate arvuga mitmepäevaste rahvusvaheliste konverentside toetamist	EIS		Aastatel 2026-2028 toetatakse vähemalt 15 rahvusvahelist konverentsi aastas (2025. a toetatakse 15 konverentsi aastas)

11.	Tootearendus ja turundus	Jätkame rahvusvaheliste kultuuri- ja spordisündmuste toetamist ning Eesti turundamist rahvusvahelistel kultuuri- ja spordisündmustel	EIS	MKM ja KUM	Toetatud sündmuste väliskülastajate arv on kasvanud. MKMi toetatud sündmustega lisandub aastatel 2026–2029 väliskülastajate ööbimisi vähemalt 140 000 (võrdluseks: 2022-2025 oli MKM toetatud sündmuste väliskülastajate arv 135 000)
12.	Tootearendus	Viime ellu toiduturismi arendus- ja koostöötegevusi, sh seotuna rahvusvaheliste kvaliteedimärgistega, sh jätkame tegevusi tagamaks Michelini giidi olemasolu Eestis	Ettevõtjad, EHRL, Eesti Peakokkade Ühendus, Eesti Sommeljeede Assotsiatsioon	EIS (läbi arenduse toetamise)	Lähiriikide külastajatest (restorane ja kohvikuid külastavatest) vähemalt 80% hindavad toiduelamuse hinna ja kvaliteedi suhet heaks ja väga heaks. (2023. a 75%) Rahvusvahelise kvaliteedimärgisega tunnustatud restoranide müügitulu aastas kasvab ca 10% täiendavat müügitulu aastas. Rahvusvahelise kvaliteedimärgisega restorane on väljaspool Tallinnat 13 (2024. a 10).

2.2. Tegevussammas nr 2: Sujuvad ja mitmekülgsed transpordi- ja digiühendused

Oluline on arendada välisturistidele sobivaid rahvusvahelisi ühendusi (transpordivõimalusi Eestisse tulekuks), Eesti-siseseid liikuvusvõimalusi (täiustada Eesti-siseseid reisiruteid, multimodaalseid transpordilahendusi ja reisi pikemalt etteplaneerimise võimalusi, sh madala süsinikujalajäljega liikumisviise), digitaalset ühenduvust (turismiinfo ja -toodete kättesaadavust ja nähtavust digikanalites ning võrdset ligipääsu).⁷

Fookuses on uute ja sagedasemate otselendude saamine ning digiühenduste parandamine, et varasemast rohkem turismiteenuseid saaks reaalajas *online*-broneerida.

Tegevuste tulemusena saab Tallinnast otselennuga reisida regulaarselt rohkematesse kohtadesse (39), lennuühendus muu maailmaga muutub madalhooajal tihedamaks ning tihedamaks muutub ka laevadega reisimine:

	Selgitus	Pika vaate lähtetase 2023	Sihttase 2029	Pika vaate sihttase 2035
Rahvusvaheliste regulaarsete otselendude sihtkohtade arv Tallinnast aasta 2. ja 24. nädalal (AS Tallina Lennujaam)	Näitab, kui mitmest kohast on võimalik Eestisse otse lennata madal- ja kõrghooajal	32/32	36/39	42/50
Rahvusvaheliste regulaarsete otselendude väljumiste arv Tallinnast aasta 2. ja 24. nädalal (AS Tallina Lennujaam)	Näitab, kui tihe on Eestis lennuühendus muu maailmaga madal- ja kõrghooajal	242/273	290/340	370/450
Sadamate kaudu laevadega (v.a ristluslaevad) välismaalt saabunud ja välismaale lähetatud sõitjate arv (Statistikaamet)	Näitab, kui tihe on välismaalt ja välismaale laevadega reisimine	7,9 mln	9 mln	10 mln

⁷ Pikk vaade 2025–2035, lisa 1 lk 16.

Teise samba väljundeid toetavad tegevused:

Nr	Tegevuse liik	Tegevus	Vastutajad	Kaasvastutaja/panustaja	Väljundmõõdik (31.12.2029 seisuga, kui ei ole teistmoodi öeldud)
13.	Ühenduvus	Jätkame ühisturundustegevusi suurema liinifondi programmi kaudu koostöös rahvusvaheliste transpordifirmadega, et Eestisse oleksid paremad otseühendused, sh lennuühendused, Rail Baltica jm	EIS	KLIM (toetab lennujaama arengut), Tallinna lennujaam	Ühisturunduskoostööd tehakse 6-8 transpordiettevõttega (st lisandunud on 1-2). Lisandunud on kolm uut liini ning kasvanud on kuni kuue lennuliini sagedused.
14.	Ühenduvus ja tootearendus ja turundus	Jätkame turismiinfosüsteemi VisitEstonia/PuhkaEestis arendamist, et suurendada Eesti turismiettevõtete rahvusvahelist nähtavust, integreerida infosüsteem erinevate rakenduste ja platvormidega ning luua ettevõtjatele lisandväärtust oma äri arendamiseks ja väliturundustegevusteks	EIS		Välisküllastajate rahulolu www.visitestonia.com info kättesaadavusele vähemalt 4,3 viiest (andmed visitestonia.com), 2024. a 4,0. 65% VisitEstonia/PuhkaEestis infosüsteemis olevaid turismiteenuseid on võimalik reaalajas <i>online</i> -broneerida (2025. aasta maikuu seisuga oli VisitEstonia andmebaasis <i>online</i> broneeritavate teenuste osakaal 37%)
15.	Ettevõtlus	Teeme turismiteenused <i>online</i> -broneeritavaks, võttes kasutusele ressursihaldustarkvarad ja <i>online</i> -broneerimissüsteemid	Ettevõtjad	EIS	65% VisitEstonia/PuhkaEestis infosüsteemis olevaid turismiteenuseid on võimalik reaalajas <i>online</i> -broneerida (2025. aasta maikuu seisuga oli VisitEstonia andmebaasis <i>online</i> broneeritavate teenuste osakaal 37%)
16.	Turundus	Suurendame teenuste diginähtavust ning ajakohase ja külalistele arusaadavates keeltes info esitamist digikanalites	ettevõtjad, DMOd		Välisküllastajate rahulolu www.visitestonia.com info kättesaadavusele vähemalt 3,9/ 5st (andmed visitestonia.com)

17.	Ettevõtluskeskkond	Koostame väikesadamate arengukontseptsiooni ja rakendame sealseid tegevusi selleks, et soodustada turismiteenuste arengut väikesadamates	KLIM	MKM, DMOd, KOVid	Olemas on kvaliteetne väikesadamate andmebaas. Väikesadamad saavad kasutada riiklikke toetusmeetmeid teenuste arendamiseks. Sadamaseadust ja kaasnevaid seadusi on muudetud nii, et väikesadamates oleks võimalik pakkuda turismiteenuseid ning ehitada selleks sobivaid rajatisi.
18.	Ühenduvus	Arendame rahvusvahelisi ja siseriiklikke reisi- ja kruisilaeva- ning rongiühendusi	KLIM, REM	KOVid, ettevõtjad	Siseriiklik ja rahvusvaheline rongiühendus (kiirus, sagedus) on paranenud ja veomaht on kasvanud, sh on riigieelarve rahastuse toel avatud Tartu-Riia rongiliin (KLIM) (2024. aastal tegid reisijad rongiga 7 933 991 siseriiklikku reisi). Saaremaa ja mandri vaheline parvlaevaühendus on paranenud – veomaht on kasvanud (2024. a tehti Virtsu-Kuivastu liinil 17 112 reisi)
19.	Ühenduvus	Loome või täiustame ühistranspordiliine suure turismihuviga sihtkohtadesse	REM	Transpordiamet, KLIM, ettevõtjad, KOVid	65% ööbinud välisküllastajatest hindab ühistranspordiühendusi Eestis heaks või pigem heaks vastavalt välisküllastajate piiriuuringule (baastase 2023–2024 on 61%)
20.	Ühenduvus	Arendame reisijate vajadustele vastava multimodaalse liikuvusteenuse ja piletimüügisüsteemi	REM		Loodud on vähemalt osaliselt ühtne piletimüügisüsteem, kus samu piletitooteid/kanaleid on võimalik kasutada nii avalikel kui ka kommertsliinidel sõltumata transpordiliigist
21.	Ühenduvus	Võimaldame siseriiklikel laeva- ja rongiühendustel pikema pileti etteostuvõimaluse	REM	Ettevõtjad, Transpordiamet	Siseliinidel on võimalik pileteid ette osta minimaalselt pool aastat enne reisi toimumist
22.	Ettevõtluskeskkond	Rakendame Eesti rattastrateegiat ning sellele	Transpordiamet	KLIM, KOVid jt kaasatud partnerid	Rattaturismi koordinaatori roll on määratletud, rattaturismi arendamise vastusjaotus on kokku

		tuginevat elluviimiskava aastateks 2025–2029			lepitud. Rattaturismi marsruudid on tähistatud ja kaasajastatud. Inimeste teadlikkus rattaturismist on kasvanud. Ratta ja ühistranspordi kombineerimine on paranenud
23.	Ühenduvus	Arendame nõudepõhiseid jm uuenduslikke transpordilahendusi turismiobjektideni jõudmiseks olemasolevatest transpordisõlmedest	Ettevõtjad	Kohalikud omavalitsused, DMOd	Aastal 2029 saab parimate praktikatena tutvustada 7 kestliku ja uuendusliku transpordilahendustega turismitoodet (iga DMO kohta üks)
24.	Ühenduvus	Viime läbi sotsiaalmajanduslikku mõjuanalüüsi parvlaevade tasu mõju kohta muu hulgas ettevõtlusvabadusele ja turismile, et tagada tasude vastavus seadusele ning turuolukorrale	REM		Parvlaevade üleveotasude mõju ettevõtlusele ja turismile on hinnatud 2026. a ning see võimaldab teha teadmispõhiseid otsuseid parvlaevatasude kehtestamise ja nende suuruse kohta.
25.	Tootearendus	Koostame ligipääsetavad turismimarsruudid ja teeme kättesaadavaks info nende marsruutide kohta	DMOd	EIS, ettevõtjad	VisitEstonia andmebaasis jt infokanalites ning DMOde infokanalites on olemas info ligipääsetavate turismitoodete ja -marsruutide kohta
26.	Tootearendus	Tõstame teadlikkust ligipääsetava ja kaasava turismi arendamise majanduslikust potentsiaalist ja võimalustest	EIS, DMOd	MKM, ettevõtjate esindusorganisatsioonid	Korraldatud on vähemalt kaheksa seminari ligipääsetavuse teemadel

2.3. Tegevussammas nr 3: Mitmekülgne, külalishake ja elujõuline turism ka väljaspool tõmbekeskusi toetab kohaliku elu arengut, kaasates kohalikke kogukondi

Selleks, et turism oleks mitmekülgne, külalishake ja elujõuline ka väljaspool tõmbekeskusi ning toetaks ka kohaliku elu arengut, tuleb keskenduda välisturistide hajutamisele üle Eesti ja olulise mõjuga turismipotentsiaaliga piirkondade või turismitoodete arendamisele.⁸

Fookus on DMOde koostööl, mis toetab ettevõtjaid kohalike teenuste arendamisel ja digikanalites kättesaadavamaks tegemisel, eesmärgiga suurendada piirkonna turismi lisandväärtust. Aastal 2029 on ööbimiste osakaal väljaspool Tallinna vähemalt 53%.

Kavandatud tegevused on suunatud regionaalse turismi arendamisele ja teadlikkuse tõstmisele turismist ja kohalike kaasamisele turismi arendamisse. Eesmärk on arendada eristuvaid sihtkohti, mis pakuvad aastaringselt kvaliteetseid ja kestlikke turismielamusi ning suurendavad piirkondlikku majanduslikku kasu.

Tegevuste tulemusel suureneb väljaspool Tallinna toimunud ööbimiste osakaal ning kasvab rahvusvaheliselt tunnustatud (nt Green Destination, EUROPARC, UNESCO biosfääri vm kvaliteedimärgisega tunnustatud) turismisihtkohtade arv:

	Selgitus	Pika vaate lähtetase 2023	Sihttase 2029	Pika vaate sihttase 2035
Ööbimiste osakaal väljaspool Tallinna (Statistikaamet)	Väljaspool Tallinna toimunud ööbimiste osakaal näitab kaudselt seda, kui palju jõuab turismi majanduslikust mõjust väljapoole Tallinna	52%	53%	55%
Rahvusvaheliselt tunnustatud turismisihtkohtade arv (kvaliteedimärgiste organisatsioonide tunnustused)		10	15	Kõik sihtkohad (kogu Eesti on kaetud)

⁸ Turismi pikk vaade 2025–2035, lisa 1 lk 18.

Kolmanda samba väljundeid toetavad tegevused:

Nr	Teema	Tegevus	Vastutajad	Kaasvastutaja/panustaja	Väljundmõõdik (31.12.2029 seisuga, kui ei ole teistmoodi öeldud)
27.	Ettevõtluskeskkond	Jätkame era- ja avaliku sektori koostööl põhinevate DMOde toetamist ja strateegilist koostööd, et suurendada piirkonna ettevõtete lisandväärtust, kuid seejuures liiguvad DMOd selgelt selles suunas, et suurendada eelarves omapanuse mahtu (st muutuvad riigi toetusest järjest vähem sõltuvaks)	EIS, DMOd		Tervikliku külastajakogemuse ja piirkondlike turismitoodete arendamise kaudu suureneb ettevõtjate lisandväärtus regiooniti. Turismi otsene ja kaudne mõju lisandväärtusena aastal 2029 on 3,248 miljardit eurot (baastase 2023. aastal oli 2,200 miljardit eurot)
28.	Ettevõtluskeskkond	Juhime sihtkohti terviklikult, lähtudes Eesti turismi pika vaate põhimõtetest, piirkonna eripärast ja sõnumistrateegiast, ning teeme koostööl põhinevat tootearendust ja turundust.	DMOd		Ööbimiste osakaal väljaspool Tallinna aastal 2029 on 53% (baastase 2023. aastal oli 52%)
29.	Tootearendus, turundus	Arendame süsteemselt ettevõtlikkust, ettevõtlusteadlikkust, ärimudeleid, müügivõimekust ja külalislahkust, põhifookusega väljaspool Tallinna	ettevõtjad, erialaliidud	DMOd, Maakondlikud Arenduskeskused	Ööbimiste osakaal väljaspool Tallinna aastal 2029 on 53% (baastase 2023. aastal oli 52%)

30.	Ettevõtluskeskkond	Tõstame teadlikkust turismi olulisusest ja laiemast mõjust. Räägime turismisektorist kui tulusast ja prestiižikast erialast ja ettevõtlusvaldkonnast, sh meedias ja sotsiaalmeedias	MKM	EIS, DMOd, ettevõtjate esindusorganisatsioonid, ettevõtjad	"Minu omavalitsus" küsimustikus on elanike rahulolu turismiga tõusnud. Täpsem sihttase määratakse pärast esimese mõõtmise tulemusi 2026. aastal
31.	Tootearendus	Jätkame süstemaatilist külastajate rahulolu analüüsimist ning viime leitud kitsaskohad praktiliste lahendusteni, mis tõstavad teenuse kvaliteeti ja kasutajakogemust	EIS, DMOd		Väliskülastajate rahulolu turismiteenustega Eestis kasvab, 73% ööbivatest välituristidest soovivad sõpradel külastada Eestit (EIS, väliskülastajate piiriuuring; baastase 2023.–2024. aastal on 73%)
32.	Tootearendus, ühenduvus	Jätkame Tartu lennuühenduste hoidmise toetamist riigieelarvest	MKM		Ööbimiste osakaal väljaspool Tallinna aastal 2029 on 53% (baastase 2023. aastal oli 52%)

2.4. Tegevussammas nr 4: Turism on stabiilne ja tulus ettevõtlusvaldkond ning heade töötingimustega mainekas karjäärivõimalus töötajatele

Selleks, et turism oleks stabiilne ja tulus ettevõtlusvaldkond ning heade töötingimustega mainekas karjäärivõimalus töötajatele, tuleb muu hulgas arendada turismi koostöömudeleid ja võrgustikke, parandada tööturu töötingimusi ja suurendada tööandjate atraktiivsust, arendada turismiharidust ja oskusi.⁹

Fookuses on turismihariduse parandamine, turismialase regulatsiooni kordategemine ja lihtsustamine ning varimajandusega tegelemine, et aastaks 2029 lisandväärtus kasvaks 34 920 euronis hõivatud isiku kohta.

Tegevuskava tegevuste tulemusena kasvab turismiettevõtete lisandväärtus hõivatud isiku kohta. Samuti tõuseb turismiettevõtete puhaskasvatav, investeeringud põhivaradesse (kokku kolme viimase aasta keskmisena), turismisektoris makstava keskmise palga kasvu suhe Eesti keskmisesse palga, hõivatute osakaal eri- ja kutsealase haridusega 20–34-aastaste inimeste hulgas (üks aasta pärast lõpetamist ja viis aastat pärast lõpetamist) ning turismiga seotud teadustööde arv:

	Sisu	Pika vaate lähtetase	Sihttase 2029	Pika vaate sihttase 2035
Majutuse, toitlustuse ja reisikorralduse ettevõtete keskmine lisandväärtus tööga hõivatud isiku kohta (Statistikaamet)	Näitab ettevõtete ja tööjõu tootlikkust	21 839 eurot tööga hõivatud isiku kohta	34 920 eurot tööga hõivatud isiku kohta	48 000 eurot tööga hõivatud isiku kohta

⁹ Turismi pikk vaade 2025–2035, lisa 1 lk 20-21.

Neljanda samba väljundeid toetavad tegevused:

Nr	Teema	Tegevus	Vastutaja	Kaasvastutaja/panustaja	Väljundmõõdik (31.12.2029 seisuga, kui ei ole teistmoodi öeldud)
33.	Ettevõtluskeskkond	Kaasajastame lühiajalise üüri teenuse regulatsioonid ja parandame turu toimivust	MKM	KLIM	Uuringus "Lühiajalise üüri turg Eestis" selgunud kitsaskohtade lahendamiseks on turismiseaduses täpsustatud majutusteenuse mõistet ja kaasajastatud teenuse osutamise nõuded (eelnõu valmimine 2026); turust on olemas ülevaade, KLIMil on olemas elamupoliitika kujundamiseks vajalik sisend ning on tehtud otsused EL lühiajaliste üüriteenuste määruks nimetatud registreerimiskohustusega liitumise või mitteliitumise osas
34.	Ettevõtluskeskkond	Jätkame turismisektoris halduskoormuse ja nõuete vähendamist. Selleks vaatame üle turismiseaduse nõuded ja vähendame nende mahtu ja järelevalve vajadust	MKM		Turismiseadusest on välja jäetud nõuded, mille järele ei ole tänaseks enam vajadust - nõuded turismiinfokeskustele, giidide regulatsioon – ning mille eesmärk on vähendada reguleeritust õigusloomes ja ka järelevalvet
35.	Ettevõtluskeskkond	Varimajanduse vähendamiseks turismisektoris: - koostame platvormimajanduse (majutusplatvormide kaudu osutatav lühiajalise üüri teenus) regulaarsed ülevaated ja avaldame need statistilisel kujul - seirame turismisektori maksukahjusid ja viime läbi kontrollitegevusi	EMTA		On olemas andmed turismisektori maksulaekumiste (sh platvormid) ja varimajanduse kohta. Toimub turismisektori varimajanduse regulaarne seire peamistes kitsaskohtades (käibe varjamine, ümbrikupalk, platvormitulu varjamine). Kontrollitegevuste ja tõhusate e-teenuste tulemusel on maksulaekumised suurenenud ja ettevõtluse läbipaistvus paranenud.

		maksulaekumiste suurendamiseks, sh pöörame eraldi tähelepanu hooajatöötajatele ja aktiivsematele turismipiirkondadele - ennetame ja juhime tähelepanu platvormitulu deklareerimata jätmisele			Tööjõumaksudest kõrvale hoidumise vähendamiseks on viidud läbi ümbrikupalga kampaaniad (peamiselt suunatud noortele ja hooajatöötajatele), teostatud paikvaatlusi ja registrite kontrolle. Lühiajalise üüri tulu deklareerimise tõhustamiseks on teostatud erinevaid ennetusele ja deklareerimata jäänud andmete vabatahtlikule parandusele suunatud tegevusi (sh märgukirjad, teavitused, nõuanded, juhised, äriühingutele sõnumid maksukäitumise hinnangutes jms)
36.	Ettevõtluskeskkond	Lepime osapooltega kokku, kas ja kuidas soodustame töökohapõhise õppe laiemat rakendamist turismisektoris, tihendades tööandjate ja haridusasutuste koostööd ning kohandades õppekavasid tööturu vajadustele vastavaks	MKM	ettevõtjate esindusorganisatsioonid	Osapoolte vahel (sh õppeasutustega) on saavutatud kokkulepe töökohapõhise õppe soodustamise osas turismisektoris ning alustatud on selle rakendamist
37.	Ettevõtluskeskkond, ettevõtlus	Töötame välja ja rakendame meetmed turismisektori tööandjate atraktiivsuse suurendamiseks, stabiilsete ja pikaajaliste töösuhete loomiseks ning töötingimuste vastavusse viimiseks töötajate ootustega	ettevõtjad, ettevõtjate esindusorganisatsioonid	MKM toeks ettevõtluskeskkonna kujundamisel läbi töövaldkonna regulatsioonide	Majutuses ja toitlustuses makstav keskmine brutokuupalk võrreldes Eesti keskmise palgaga kasvab 2023. aasta 64%-lt 67%-ni 2029. aastal

38.	Ettevõtluskeskkond	Jätkame turismihariduse hetkeolukorra ja arengusuundade seiramist ning turismihariduse arendamiseks turismihariduse ümarlaua korraldamist vähemalt kahel korral aastas	MKM, Kutsekoda		Turismihariduse hetkeolukord ja arengusuunad on seiratud, võimalikud lahendused turismihariduse ümarlauas arutatud ja vajadusel vastavad poliitikameetmed kujundatud. Turismisektori tööjõu ja oskuste vajaduste uuring on teostatud
39.	Ettevõtluskeskkond	Edendame turismivaldkonna teadus- ja arendustegevust ning tõstame selle nähtavust seire, sihipärase suunamise ja tunnustamise kaudu: töötame välja näitaja turismiga seotud teadustööde mahu hindamiseks; viime ellu turismiteemaliste teadustööde konkursi; seirame regulaarselt lõputöid ja teadusartikleid; pakume koostöös sektoriga teemasoovitusi üliõpilaste uurimistöödeks	MKM		Üliõpilaste teadustööde riiklikul konkursil on aastas tunnustatud vähemalt kolme turismivaldkonna bakalaureuse-, magistri- ja doktoritööd
40.	Ettevõtluskeskkond	Kaardistame ettevõtjate ja haridusasutuste koostöö senised tugevused ja kitsaskohad ning töötame välja süsteemse koostöö raamistiku, mis toetab tööandjate sisendi lõimimist haridusse, kujundab ettevõtlikkust ja tagab tööjõu järelkasvu kogu turismisektoris – ning mille alusel suunata praktilist koostööd turismihariduse arendamisel	MKM		Süsteemse koostöö raamistik on koostatud ja tegutsetakse selle alusel

41.	Ettevõtluskeskkond	Selgitame välja, milliseid võimalusi on vaja turismihariduse omandamiseks või praktika läbimiseks rahvusvahelisel tasandil ja kes ja mida saab teha selleks, et need võimalused tekiksid ja Eesti noored pääseksid tipptasemel haridusele	MKM	ettevõtjate esindusorganisatsioonid	Rahvusvahelise turismihariduse ja praktikavõimaluste analüüs on valminud (2026) ning selle põhjal käivitatud koostööpõhised pilootprojektid, millesse on kaasatud vähemalt viis Eesti õppeasutust
42.	Ettevõtluskeskkond	Viime turismiseadusse sisse EL pakettreisidirektiivi muudatustest tulenevad nõuded ja tõhustame reisiettevõtjate tagatissüsteemi	MKM	JDM	EL pakettreisidirektiivi muutmise direktiivis (EL-is menetluses 2025) kehtestatud nõuded pakettreisijate kaitseks on turismiseadusesse üle võetud. Analüüsitud on tagatiste uuringus (2024) esitatud tagatissüsteemi tõhustamise ettepanekuid (sh tagatiste n-ö teise kaitseliini ehk reservi loomist reisijate paremaks kaitseks, miinimumtagatise määrade ajakohastamist) ja võimalikud lahendused osapooltega läbi arutatud

43.	Ettevõtluskeskkond	Jätkame turismiettevõtjate aruandluse lihtsustamiseks andmepõhise aruandluse lahenduste kasutuselevõtmise soodustamisega, eesmärgiga tagada ressursisäästu kõigile osapooltele ja vähendada ettevõtjatele langevat halduskoormust. Reaalajamajanduse võimaluste arendamine majutusstatistika ja reisiettevõtjate aruandluse esitamise osas	MKM	TTJA, Statistikaamet, PPA	Majutustaksonoomia on ellu rakendatud ja vajadusel edasiarendatud, sh ettevõtjatel on võimekus andmeid reaalajamajanduse lahenduste baasil edastada nii Statistikaametile kui PPA-le, samuti on Statistikaametis tõusnud võimekus andmete töötlemisel ja kiiremal avaldamisel. Uusi andmepõhiseid aruandluse võimalusi turismisektoris (nt reisiettevõtjad) on analüüsitud. Riigi poolt on andmepõhise aruandluse arendusi soodustatud. Samu andmeid küsitakse ettevõtjalt vaid korra (<i>once-only</i>)
44.	Ettevõtluskeskkond	Koostöös osapooltega töötame välja lahenduse, kuidas parandada majutusasutuste poolt kogutavate reisieesmärgi andmete täpsust, et äriturismi osakaal kajastuks usaldusväärsemalt turismistatistikas	MKM	EIS, Statistikaamet	Võrdlusanalüüsis tuvastatud erinevus ärireisi kajastamise osas enne ja pärast muudatust

45.	Ettevõtluskeskkond	Arendame ja digitaliseerime TTJA järelevalveteenuseid	TTJA		Nutikad järelevalvetööriistad TTJA-le reisiettevõtjate järelevalveks (tagatise piisavuse kontrollid, riskiproгноoside koostamine jne) arendatud. TTJA finantskontrollide tegemise võimekust on tõstetud, sh analüüsitud on võimalust tagatise piisavuse kontrollide tegemise sisseostmist kolmandatelt osapooltelt ning võtta kasutusele majandusaasta aruannete automatiseeritud kontroll. Reisiettevõtja maksuvõla automatiseeritud päring MTA-st tehtud. Regulaarsed kohtumised suuremate reisikorraldajatega aktuaalsete teemade aruteluks toimunud
46.	Ettevõtluskeskkond	Arendame MTR (Tarvik) teenuseid, suurendamaks kasutajamugavust nii reisiettevõtjale kui reisijale, samuti muutmaks TTJA teenuseid efektiivsemaks	TTJA		Reisiettevõtja majandustegevusteadete esitamine ning päringute tegemine ja statistika saamine registrist uuel platvormil (Tarvik) on mugav ja lihtne. TTJA-le aruandluse ja tagatisdokumentide esitamine on ettevõtjale mugav ja lihtne ning efektiivistamise huvides toimub see vaid elektrooniliselt. Lisaks täiendatakse Tarviku funktsionaalsust, võimaldamaks reisiettevõtja maksejõuetuse olukorras reisijate esitatud nõudeid ühtses elektroonses keskkonnas vastu võtta ja menetleda. TTJA veebis on olemas reisiettevõtjale tagatise arvutamise tööriist ja juhendid nõuete selgitamiseks ning täitmiseks

47.	Ettevõtluskeskkond	Tõstame ettevõtjate ja tarbijate teadlikkust nende õigustest ja kohustustest, nõustame ettevõtjaid nõuete täitmisel	Ministeeriumid, TTJA	EIS	Ettevõtjatele suunatud juhiste/juhendite värskendamine. Artiklid ja uudiskirjad, koolitused (nt TTJA Suuna-näitaja). Oluliste turismisektorit mõjutavate regulatsioonide (sh ligipääsetavuse, roheväidete ja tarbijate võimestamise direktiivide) info on turismiettevõtjatele neid puudutavas osas antud. Teadlikkuse suurendamise tegevused reisijate/tarbijate suunal (sh käitumisjuhised reisieetvõtja maksejõuetuse olukorras TTJA veebis)
-----	--------------------	---	----------------------	-----	---

2.5. Tegevussammas nr 5: Nutikas, uuenduslik ja kestlik turismisektor

Eesti turismisektori nutika, uuendusliku ja kestliku arengu toetamiseks keskendume andme- ja digivõimekuse arendamisele, keskkonnajalajälje vähendamisele ning kestlikkuse integreerimisele avaliku sektori protsessidesse. Kestlikkuse teadlikkust tõstame koolituste ja roheprogrammide kaudu, toetame põhimõtete lõimimist igapäeva tegevustesse, tunnustame kestlikke ettevõtteid ja loome kogemuste jagamise võimalusi, panustades samal ajal ÜRO kestliku arengu eesmärkide saavutamisse:

Fookuses on turismisektori innovatsiooni, digitaliseerimise ja automatiseerimise toetamine, andmete parem kättesaadavus ning toidu tarneahela probleemide lahendamine, eesmärgiga suurendada tootlikkust ja digivõimekust ning suurendada investeeringuid immateriaalsetesse põhivaradesse

Tegevuste tulemusena peaks kasvama *online*-broneeritavate teenuste osakaal ning suurenema majutuse, toitlustuse ja reisikorralduse ettevõtjate investeeringud pikaajalistesse immateriaalsetesse väärtustesse (nt tarkvara, litsentsid ja kaubamärgid):

	Selgitus	Pika vaate lähtetase 2023	Sihttase 2029	Pikavaate sihttase 2035
VisitEstonia andmebaasis reaalajas <i>online</i> -broneeritavate teenuste osakaal (EIS)	Näitab turismiettevõtjate digivõimekust. Mõõdik täpsustatud 2025. a.	37% (2025. aastal)	65%	75%
Eesti turismisektori süsinikujalajalg (Euroopa Turismiorganisatsioon, inglise keeles <i>European Travel Commission</i> – ETC)	Euroopa Turismiorganisatsioon on hankimas turismisektori süsinikusisalduse mõõtmist, kus kasutatakse ühtseid kriteeriume ning riikide tulemused oleksid võrreldavad. Eesti liitub Euroopa turismiorganisatsiooni initsiatiiviga	Selgumisel	Selgumisel	Selgumisel
Investeeringud immateriaalsetesse põhivaradesse, viimase viie aasta keskmine (majutuse, toitlustuse ja reisikorralduse ettevõtjad paigutavad pikaajalistesse immateriaalsesse väärtustesse (nt tarkvara, litsentsid ja kaubamärgid), et tõsta oma konkurentsivõimet. Eesti turismi pika vaate kinnitamise ajaks oli see mõõdik „Innovatsioonialane koostöö teiste		1,3 mln eurot	1,9 mln eurot	2,5 mln eurot

reisikorralduse ettevõtjad kokku) (Statistikaamet)	sektoritega“ sisustamata. Vastavate andmete puudumise tõttu keskendutakse antud strateegias investeeringutele immateriaalsetesse põhivaradesse			
--	--	--	--	--

Viienda samba väljundeid toetavad tegevused:

Nr	Teema	Tegevus	Vastutajad	Kaasvastutaja/panustaja	Väljundmõõdik (31.12.2029 seisuga, kui ei ole teistmoodi öeldud)
48.	Ettevõtluskeskkond	Toetame innovatsiooni turismisektoris nutikate ja tehisintellektil põhinevate lahenduste piloteerimise, teadus- ja arendusasutustega tehtava koostöö ning uute tehnoloogiate ja avaandmete rakendamist toetavate tegevuste kaudu	EIS	MKM	Koostöös turismi teadus- ja arendusasutustega on käivitatud vähemalt neli projekti (üks projekt aastas), esimene projekt 2026. a lõpuks
49.	Tootearendus	Jätkame turismisektori tööprotsesside digitaliseerimist ja automatiseerimist - tarkvaradega liitumist, liidestamist ja juurutamist, teenuste <i>online</i> -broneeritavust, tõstame teadlikkust digitaliseerimisest nõustamise ja mentorteenuste abil	EIS	DMOd, ettevõtjad, MKM	VisitEstonia andmebaasis reaalajas <i>online</i> - broneeritavate teenuste osakaal 65% (2025. aasta maikuu seisuga oli VisitEstonia andmebaasis online broneeritavate teenuste osakaal 37%)
50.	Ettevõtluskeskkond	Tagame turismistatistika satelliitkonto regulaarse koostamise, leides selleks sobiva rahastus- ja koostöömudeli	MKM	Statistikaamet, RAM, EIS	Alates 2027. a avaldab Statistikaamet iga-aastaselt turismi satelliitkonto põhinäitajad (mh turismimajanduse osakaal Eesti majanduses ja tööhõives ning turismi lisandväärtuse andmed) võrreldes varasema praktikaga lühema viitajaga
51.	Ettevõtluskeskkond	Arendame välja Eesti turismiandmeruumi, mis koondab ja ühendab turismiökosüsteemi andmed sh külastajate liikumismustrite	MKM	Statistikaamet, EIS	Eesti turismiandmeruum on loodud

		andmed, et võimaldada andmepõhist otsustamist ja innovatsiooni			
52.	Ettevõtluskeskkond	Võtame kasutusele AI-põhised analüütika- ja prognoosimudelid, mis võimaldavad paremat planeerimist, ressursside jaotamist, turundusotsuste tegemist	EIS	MKM	Kasutusele on võetud AI-põhine analüütika ja prognoosimudelid ressursiplaneerimises ja turunduses
53.	Tootearendus	Leiame lahendused, kuidas jõuda lühikese/toimiva toidu tarneahelani	REM	Ettevõtjad, ettevõtjate esindusorganisatsioonid	Koostöö lühikese/toimiva toidu tarneahela loomise nimel on käimas. Perioodi 2023–2027 lühikeste tarneahelate või kohalike turgude kaudu põllumajandustoodete ja toidu turustamisvõimaluste arendamise toetust on rakendatud
54.	Tootearendus	Jätkame ettevõtjate ja sihtkohtade toetamist kestlikkuse märgiste taotlemisel ja keskkonnajuhtimisprogrammi dega liitumisel	EIS, KLIM	DMod, Keskkonnainvesteeringute Keskus, Keskkonnaagentuur	Eestis on vähemalt 100 kestlikkuse märgist omavat või keskkonnajuhtimissüsteemi rakendavat turismiettevõtet ja vähemalt 15 sihtkohta. 2025. a 111 ettevõtet ja 11 sihtkohta.

3. Tegevuste elluviimine ja tulemuste seiramine

Tegevuskava elluviimise eest vastutab MKM ja üks peamine **tegevuste elluviija** on Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus. Lisaks viivad tegevused ellu ka teised riigiasutused, ettevõtjad, erialaliidud ja muud organisatsioonid.

Tulemuste saavutamist seirab MKMi juurde loodud turisminõukoda turismi eest vastutava ministri juhtimisel. Nõukotta on kaasatud turismisektori ja seotud valdkondade esindajad. Nende ülesanne on jälgida tegevuskava elluviimist ning reageerida vajadusel kiiresti muutustele.

Tegevuskava edukaks elluviimiseks toimib koostöö neljal tasandil:

1. **Turismiökosüsteemi koostöövõrgustik** ettevõtete, erialaliitude, vedajate, Eestisse saabumise väravate (lennujaamad, bussi- ja raudteejaamad, sadamad) jt võtmepartneritega. Turismi tegevuskava keskmes on turismiettevõtja, kes teenust osutab ning kelle heaks ja arenguks tegevusi ellu viiakse.
2. **Sihtkohad ja DMOd** – piirkondlikud arendusorganisatsioonid lähtuvad külastajatekonnast ja juhivad oma piirkonna turismi arengut. Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus tegutseb üle-eestilise DMOna ja koordineerib turismiökosüsteemi arendus- ning välisturundustegevusi.
3. **Rahvusvaheline koostöö** – tegevuskava elluviimiseks tehakse turismialast koostööd erinevate riikidega, jagatakse parimaid praktikaid ning osaletakse erinevate rahvusvaheliste organisatsioonide töös. Nt MKM osaleb Balti turismikomitees, Läänemere Strateegia (EUSBR) turismi poliitikavaldkonna töös, OECD turismikomitee töös ja vastavalt vajadusele muudes rahvusvahelistes koostööformaatides ja projektides ning EIS osaleb Euroopa riiklikke turismiameteid ühendavas Euroopa Turismikomisjoni (*European Travel Commission*) töörühmades.
4. **Riigisised partnerid** – MKM koordineerib koostööd turismivaldkonnaga seotud ministeeriumide ja asutustega.

4. Eelarve prognoos

Tegevuskava perioodiks ei ole MKM-i eelarvesse ette nähtud täiendavaid vahendeid, st eelarvet ei suurendata (v.a liinifondi maht). Tegevuste elluviimine eeldab ka teiste ministeeriumide ja turismiosapoolte panust, kuid nende täpsemad kulud ja võimalikud vahendid ei ole MKM-ile teada. MKM-i vastutusvaldkonda jäävad (sh MKM-i allasutuste) tegevused kaetakse nii riigieelarve kui ka EL struktuurivahenditest.

Hinnanguline jaotus, kui palju MKM tegevuskava perioodil tootearenduse tegevustele, turundusele ning ühenduvuse ja ettevõtluskeskkonna arendamisele suunab:

Tegevuse liik	2026	2027	2028	2029
Tootearenduse toetamine (nt tarkvaradega liitumise toetus, erinevad teadlikkuse ja kompetentside tõstmise tegevused, nt kestlikkuse ja digitaliseerimise teemadel, andmed uuringud ja analüüsid)	5 763 912	5 683 912	5 153 912	5 153 912
Turundustegevused (nt rahvusvaheliste konverentside toetus, B2B ja B2C turundustegevused)	9 239 347	9 193 585	10 293 585	10 653 309
Ühenduvuste arendamine (liinifond, turismiinfosüsteem, Tartu lennuühendused)	2 410 000	2 374 000	2 274 000	2 174 000
Ettevõtluskeskkonna arendamine (DMOde ja EKB sihtfinantseeringud, EIS-i, MKM-i ja TTJA turismi ettevõtluskeskkonna arendamise tegevused)	2 620 867	2 603 653	2 603 723	2 603 723
Kokku	19 674 126	19 531 150	20 001 220	20 260 944

5. Kaasamine

Tegevuskava koostas MKM, lähtudes Eesti turismi pikast vaatest ning kogudes sellele sisendit erinevatelt asutustelt ja organisatsioonidelt. Sisendit ja tagasisidet tegevuskava tööversioonidele koguti nii kohtumistel, kirjalikult kui ka avaliku konsultatsioonina läbi eelnõude infosüsteemi¹⁰. Kaasatud osapooled: MKM-i juurde loodud turisminõukoja liikmed, Ettevõtluse- ja Innovatsiooni Sihtasutus, Regionaal- ja Põllumajandusministeerium, Kultuuriministeerium, Kliimaministeerium, Välisministeerium, Siseministeerium, Justiits- ja Digiministeerium, Haridus- ja Teadusministeerium, Rahandusministeerium, Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet, Politsei- ja Piirivalveamet, Maksu- ja Tolliamet, Riigimetsa Majandamise Keskus, Statistikaamet, Keskkonnainvesteeringute Keskus, AS Tallinna Lennujaam, Transpordiamet, Riigikantselei, turismi sihtkoha juhtimisorganisatsioonid (DMO), Eesti Linnade ja Valdade Liit, Eesti Turismi- ja Reisifirmade Liit, MTÜ Maakondlikud Arenduskeskused, Eesti Hotellide ja Restoranide Liit, Eesti Konverentsibüroo, MTÜ Eesti Maaturism, Eesti Spaaliit, Eesti Loodusturismi Ühing, Eesti Peakokkade Ühendus, Eesti Sommeljeede Assotsiatsioon, Eesti Giidide Liit, Kutsekoda, Eesti Suuratraktsioonide Liit MTÜ, Eesti Ajalooliste Hoonete Ümarlaud, Eesti Väike- ja Keskmiste Ettevõtjate Assotsiatsioon, Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, Tallinna Strategiakeskus.

¹⁰ [Eelnõu toimiku number: 25-1045](#)